

Banaslys 16. október 2009

Haukadalsheiði

Útafakstur

Látinn 47 ára karlmaður

Lýsing á slysi

Hópur erlendra ferðamanna var á ferð á fjórhjólum á Haukadalsvegi að degi til. Fjórhjólin voru tekin á leigu hjá fjórhjólaleigu. Voru ferðamennirnir alls 17 á 12 til 14 hjólum auk tveggja leiðsögumanna sem óku fremst og aftast. Ferðin hófst við starfsstöð leigunnar rétt við Geysi. Var ferðinni heitið upp að Sandvatni og til baka um Haukadalsveg. Þar sem slysið átti sér stað var ekið niður brekku og neðst í brekkunni er kröpp hægri beygja. Þar missti ökumaðurinn stjórn á hjólinu með þeim afleiðingum að hjólið fór útaf í beygjunni (sjá mynd) og bæði hann og farþeginn köstuðust af því.

Mynd tekin í akstursátt torfæruhjólsins. Sjá má beygjuna þar sem hjólið fór útaf. Mynd fengin frá Lögreglu.

Haukadalsvegur er mjór, niðurgrafinn malarvegur. Víða eru stór grjót í veginum og þá sérstaklega í vegkantinum. Líkur eru á að ökumaðurinn hafi ekið á stóran stein í beygjunni og hjólið tekist á loft. Þannig hafi ökumaðurinn ekki náð að taka beygjuna og lenti útaf. Nokkuð grýtt var þar sem hjólið fór útaf og lenti farþeginn með höfuðið á grjóti. Dánarmein hans var höfuðáverki og hryggbrot.

Veður:

Skýjað.

Lítill vindur.

Rigning.

Vegur:

Mjór og

niðurgrafinn

malarvegur. Víða

voru pollar á

honum.

Tími

sólarhrings:

Dagur.

Ökutæki:

Polaris 4 hjóla

torfæruhjól.

Mynd tekin u.þ.b. frá þeim stað sem hjólið stöðvaðist. Sjá má stór grjót bæði í vegkanti sem og rétt fyrir utan veginn. Mynd fengin frá lögreglu.

Bæði ökumaðurinn og farþeginn voru í hlífðarfatnaði og með hjálma á leiðinni. Hjálmarirnir sem þeir fengu voru svokallaðir „opnir hjálmar“ með hökuól sem nauðsynlegt er að spenna rétt svo hjálmurinn sitji fastur á höfðinu. Svo virðist sem hökuólin hafi verið illa eða óspennt og hjálmurinn því losnað af höfði farþegans þegar fjórhjólið fór útaf.

Ekið var í röð með tveimur leiðsögumönnum sem óku fremst og aftast. Samkvæmt frásögnum ferðamannanna þá var ökuhraðinn í ferðinni um 30 til 40 km/klst. Töldu sumir að ökuhraðinn hafi verið of mikill fyrir óreynda ökumenn en leiðsögumennirnir töldu hraðann hóflegan. Þeir greindu einnig frá því að í upphafi ferðar hafi þeim hafi verið kennt á hjólin og þeim afhentir hjálmar og hlífðarföt.

Ökumaður hjólans sem lenti út af var ekki með réttindi til aksturs. Farþeginn, sem lést, var ökumaður hjólans í upphafi ferðarinnar og með ökuréttindi.

Niðurstöður áfengis- og lyfjarannsóknar ökumanns og farþegans voru neikvæðar.

Orsakagreining

- Hjálmur á höfði hins látna var líklega ekki rétt festur
- Ökumaðurinn var óreyndur og ók of hratt í beygjuna

Tillögur í öryggisátt

Hjálmar

Einna alvarlegustu áverkar, sem af slysum hljóttast, eru höfuðáverkar. Hjálmarirnir, sem notaðir voru í þessari ferð, voru með ól sem þurfti að þræða í gegn um tvær lykkjur svo hún héldi. Í þessu slysi losnaði hjálmurinn af þegar maðurinn kastaðist af hjólinu á ferð, sem líklega var um 30 til 40 km/klst. Maðurinn lenti með höfuðið á steini sem olli banvænum höfuðáverka. Það er því ekki ofsögum sagt að hjálmar gegna veigamiklu hlutverki í slysavörnum. Rannsóknarnefnd umferðarslysa beinir því til allra sem aka um á bæði torfærutækjum og

bifhjólum, að vera með góðan viðurkenndan hjálm og að hann sé tryggilega festur á höfuðið við notkun. Nefndin beinir því einnig til aðila sem leigja út torfærutæki og bifhjól að vera með góða hjálma, sem auðveldir eru í notkun, og fylgjast vel með að þeir séu rétt notaðir.

Aksturseiginleikar fjórhjóra

Akstur fjórhjóra er talsvert frábrugðinn akstri bifreiða. Mikilvægt er að allir sem setjast á fjórhjól, bæði sem ökumenn og farþegar, fái kennslu í hvernig hjólin virka og hvað beri að varast. Mikilvægt er að ökumenn æfi sig á sléttlendi áður en lagt er að stað og kynnist þannig hjólinu, hvernig það hegðar sér í beygjum, inngjöf, hemlun og öðrum mikilvægum atriðum. Rannsóknarnefnd umferðarslysa, beinir þeirri tillögu til fyrirtækja sem leigja út fjórhjól, að kenna viðskiptavinum sínum vel á hjólin áður en lagt er að stað á stíga og vegi sem krefjast þekkingar og færni ökumanna.

Ábending

Fjórhjólin, sem hér um ræðir, eru skráð sem torfærutæki. Slík tæki eru ekki ætluð til notkunar í almennri umferð og þau eru ekki skoðunarskyld. Í 43. gr. umferðarlaganna er tekið fram að ekki sé leyfilegt að aka torfærutæki eftir vegi sem opinn er almennri umferð. Að auki kemur fram í 55. gr. að enginn megi stjórna torfærutæki nema hann hafi gilt ökuskírteini til að mega stjórna bifreið eða bifhjóli. Rannsóknarnefnd umferðarslysa beinir því til fyrirtækja og stofnana sem starfa í ferðaþjónustu að ganga úr skugga um að starfsemin sé innan ramma laga og reglna sem um starfsemina gilda. Beinir nefndin því einnig til ferðaskipuleggenda að leggja áherslu á öryggismál og gera öryggisáætlun sem tekur á þeim hættum sem af starfseminni getur stafað.

Reykjavík 10. júlí 2009
Rannsóknarnefnd umferðarslysa